

Vänsterpartiet

Nämndinitiativ: Möjliggör för separata Sfi-klasser för att säkra hbtqia+-personers rätt till utbildning i svenska för invandrare

Bakgrund

I rapporten *Kvalitet och inflytande samt trygghet och studiero i vuxenutbildningarna (2023)* säger sig nämnden och förvaltningen vilja fortsätta prioritera värdegrundsarbetet och arbetet med insatser för att stärka demokrati, delaktighet och normkritiskt arbete under 2023. Som ett steg i denna riktning bör man se över det faktum att det kan finnas ett stort mörkertal hbtqia+-personer som i dagsläget inte vågar ta del av vuxenutbildningen i svenska på grund av diskriminering. Om detta gick att läsa i Sydsvenskan den 10:e april 2023, där RFSL uttrycker att man vill att beslutsfattare överväger en separat svenskutbildning för nyanlända hbtqia+-personer som en tillfällig lösning för att säkra hbtqia+-personers rätt att få utbildning i svenska och integrera sig i samhället.¹

I rapporten om inflytande och trygghet, s. 3, går att läsa att ”utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero”,² att huvudmannen enligt skollagen ansvarar för att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (s. 11) samt att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling.³ Avslutningsvis tydliggör läroplanen för vuxenutbildningen att ingen ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskrivande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning samt att alla tendenser till diskriminering och kränkande behandling aktivt ska motverkas.⁴

Således menar Vänsterpartiet att det finns starka skäl för nämnden och förvaltningen att öppna upp för en dialog med RFSL för att hitta trygga former för hbtqia+-personer att kunna ta del av Sfi-undervisningen.

Separata sfi-klasser för hbtqia+-personer som en kortsiktig lösning

Utifrån samtal med nyanlända HBTQIA+-personer har RFSL Newcomers uppmärksammat hbtqia+-personers utsatthet och behovet av separata Sfi-klasser i en säker miljö. Detta ser man som en kortsiktig, förhoppningsvis tillfällig lösning med målet att ge denna målgrupp, som i högre grad utsätts för diskriminering, vägar in till vuxenutbildning, arbete och självförsörjning.

Tillgänglighet utifrån målgruppens aktuella situation

Enligt RFSL består målgruppen i fråga av såväl asylsökande som personer med uppehållstillstånd, vilket gör att man skulle behöva utreda vilken huvudman – folkhögskolor eller Komvux – som är bäst

¹ Inas Hamdan, *Diskriminering på Sfi-kursen*, Sydsvenskan 2023-04-10

<https://www.sydsvenskan.se/2023-04-10/diskriminering-pa-sfi-kursen-utbildning-har-blivit-smartfyllt-for-mig>

² SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 5 kap 3 §

³ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 6 kap 8 §

⁴ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 6 kap 9 §

lämpad att bedriva en sådan verksamhet utifrån tillgängliga finansieringsmöjligheter på kommunal och/eller statlig nivå, för att kunna nå hela målgruppen i fråga. Kompletterande särskilda folkbildningssatsningar som *Svenska från dag ett* via folkhögskolor som bedriver Sfi skulle möjliggöra att man kan rikta sig till såväl personer med och utan personnummer i samma klass. Ett annat alternativ vore för kommunen att hitta ett annat projekt som kan finansiera en satsning.

Vikten av att säkra en trygg fysisk miljö

En central fråga som lyfts av RFSL handlar om att kunna säkra en trygg fysisk miljö, gärna något separat från den övriga verksamheten. RFSL Newcomers i Malmö har lyft möjligheten att nyttja deras egna lokaler, där målgruppen i fråga tack vare RFSLs ordinarie verksamheter med språkcaféer och rådgivning redan har en naturlig förankring. På så sätt skulle man garantera rätten till Sfi-utbildning för personer som i dagsläget står långt ifrån kommunens ordinarie verksamhet.

En långsiktig lösning för ökad kunskap om hbtqia+- och människorättsundervisning

Vidare uppmärksammar RFSL Newcomers behovet av en långsiktig lösning med målet att personal inom Sfi- och vuxenutbildning ska få möjlighet till önskad kunskap om samt inkludera normkritik och hbtqia+-rättigheter i den ordinarie undervisningen. Enligt RFSL ser man på skolor redan en efterfrågan på en sådan utbildning, något som organisationen i nuläget tillhandahåller på frivillig basis, men resurserna är knappa både för RFSL och för skolorna i fråga. Mot bakgrund av detta vill Vänsterpartiet se att nämnden och förvaltningen öppnar upp för ett samarbete med hbtqia+-organisationer för att ge Sfi-lärare möjlighet till fortbildning samt för att skapa ett pedagogiskt, gärna flerspråkigt och lättläst material och/eller digital resursbank som möjliggör för lärare och studerande att öka sin kunskap och förståelse, samt öppnar upp för fler pedagogiska samtal och motverkar diskriminering.

Förslag till beslut

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Vänsterpartiet följande:

- att nämnden uppdrar åt förvaltningen att utreda hur Sfi-undervisning kan bedrivas på ett säkert och inkluderande sätt för säkra utbildningsmöjligheterna för hbtqia+-personer både med och utan personnummer, med fokus på att hitta en lämplig finansieringsmöjlighet samt en fysiskt trygg plats samt att förvaltningen i denna utredning överväger RFSL Newcomers erbjudande om att nyttja deras lokaler.

- att nämnden uppdrar åt förvaltningen att undersöka möjligheten att på längre sikt kunna erbjuda Sfi-lärare fortbildningsmöjligheter i hbtqia+- och människorättsundervisning genom ett samarbete med hbtqia+-organisationer, samt undersöka möjligheten att ta fram ett pedagogiskt material och/eller en digital resursbank.

Malmö, 2023-05-24

Kristian Månsson och Ana Süssner Rubin

Med instämmande av

Ellen Cederblad Arnesson och Vilmer Andersen